

BENEDICTUS VAN NURSIA

BONIFATIUS

CLOVIS

KAREL MARTEL

KAREL DE GROTE

LODEWIJK DE VROME

PIPIJN III DE KORTE

WILLIBRORD

MOHAMMED

MONNIK

RIDDER

JAARTALLEN

476

De Germaan Odoaker zet de laatste Romeinse keizer, Romulus Augustus, af. Centraal gezag verdwijnt na val Romeinse Rijk.

ROND 500

Clovis breidt Frankische Rijk vanuit kerngebied België uit tot delen van Frankrijk en Duitsland. Hij bekeert zich tot het christendom.

500-600

West-Europa valt van een urbaan-agrarische samenleving terug in een agrarische samenleving.

570

Mohammed, stichter van de islam, in Mekka geboren.

622

Hedsjra, vlucht van Mohammed naar Medina; begin van de islamitische jaartelling.

ROND 630-700

Opvolgers van Mohammed, de kaliefen, veroveren Midden-Oosten en Noord-Afrika.

690

Willibrord predikt het christendom in de Friese gebieden.

711

De moslim Tarik steekt met zijn troepen over van Noord-Afrika naar Spanje.

732

Slag bij Poitiers. Karel Martel houdt de uit Spanje oprukkende moslims tegen.

754

Bonifatius bij Dokkum vermoord.

843

Verdrag van Verdun: het Frankische Rijk wordt in drie stukken verdeeld.

1054

Scheuring (schisma) in het christendom tussen de Grieks-orthodoxe (Oost-Romeinse Rijk) en de Romeinse of roomse kerk in het westen.

BEGRIPPEN

AGRARISCHE SAMENLEVING

Een maatschappijvorm waarin bijna iedereen werkzaam is in de landbouw.

AUTARKIE

Letterlijk 'zelfvoorziening', de economie van een dorp, stad, streek of land is onafhankelijk van andere economieën.

DOMEIN

Landgoed dat bestaat uit een aantal boerderijen die onder dezelfde heer vallen.

EDELE (EDELMAN)

Lid van een meestal rijke en machtige familie, wiens positie erfelijk is. In de Middeleeuwen waren dit voornamelijk de leenmannen.

FEODALITEIT

Systeem waarbij grond en rechten aan een leenman werden gegeven in ruil voor de belofte van trouwe dienst; ook leenstelsel en feodalisme genoemd.

GRAAF

Bestuurder van een beperkt gebied, een gouw, vaak feodaal.

HERTOG

Bestuurder die een groot gebied in leen heeft.

HOFMEIER

Oorspronkelijk het hoofd van de huishouding van de koning van het Frankische Rijk, later een soort eerste minister.

HORIGE

Halfvrije boer die recht heeft op zijn grond, maar niet mag weglopen.

KAROLINGEN

Familie van hofmeiers, later koningen van het Frankische Rijk, vervolgens van Frankrijk, Duitsland en het middenrijk.

LEENMAN

Iemand die een leen ontvangen heeft van een leenheer en trouwe dienst beloofd heeft.

MEROVINGEN

Koningsfamilie die tot ongeveer 750 over het Frankische Rijk regeerde.

MONNIK

Een man die lid is van een kloosterorde.

REGULIERE GEESTELIJKEN

Leden van een kloosterorde.

RIDDER

Oorspronkelijk een strijder te paard, later een titel die ook door edelen werd gedragen.

SECULIERE GEESTELIJKEN

Priesters die tussen andere mensen in de wereld leven.

VAZAL

Iemand die aan een heer trouwe dienst heeft beloofd.